

Nekada je manje
lekova bolje za vaše
dete: pet primera

Ako su deca bolesna, roditelji
i dečiji lekari i lekarke žele
da se patnja što pre moguće
završi. Ali ponekad medicinski
tretman može više da naškodi
nego da koristi.

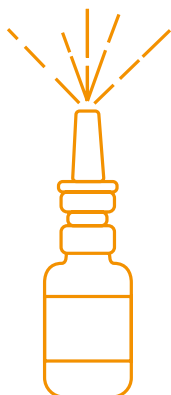
1 Upala srednjeg uha

Akutnu upalu srednjeg uha kod dece ne bi trebalo rutinski lečiti antibiotikom.

Upala srednjeg uha (Otitis media) je često posledica virusne infekcije, i ne zahteva terapiju antibiotikom. Neopravdana upotreba antibiotika vodi do različitih neželjenih dejstava kao što su alergije, stvaranje rezistencije, proliva ili drugih komplikacija. U toku bolesti, dosta upala srednjeg uha se same od sebe izleče.

Ovo možete učiniti:

- Kod jakih bolova dajte vašem detetu lekove za umanjeње bolova kao što su paracetamol ili ibuprofen – u dozi koja odgovara uzrastu i telesnoj težini.
- Negujte nos sa izotoničnim fiziološkim rastvorom.
- Posetite iznova dečiju lekarku ili lekara, ukoliko se stanje ne poboljša.

2 Refluks želučnog sadržaja

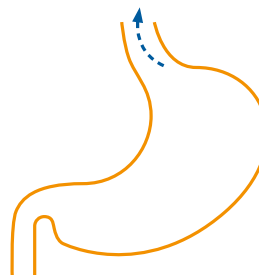
Nemojte upotrebljavati blokatore želučane kiseline kao terapiju za refluks želučnog sadržaja kod odojčadi.

Refluks želučnog sadržaja u uzrastu odojčeta je normalna pojava i ne zahteva nikakvu terapiju blokatorima želučane kiseline. Polovina svih odojčadi ima refluks. Isti počinje u toku prvog meseca života i pojačava se do uzrasta od 4 do 5 meseci. Odojčad izbacuju jedan deo obroka ponovo napolje. To je posledica, između ostalog, još uvek nerazvijenog sistema za varenje.

Inhibicija proizvodnje želučane kiseline ne poboljšava, ni neobjašnjivo plakanje, ni podrigivanje. Upotreba blokatora želučane kiseline može za malo dete biti čak i štetna i može prouzrokovati infekciju disajnih puteva, izmenu crevne flore i oslabljenje kostiju. Kod povraćanja u mlazevima, nezaustavljivog plača ili nedovoljnog povećanja težine, dete treba da bude pregledano od strane lekara.

Ovo možete učiniti:

- Možete u svakodnevici probati da gornji deo tela tako postavite da se smanji refluks (gornji deo tela povišite sa na primer peškirom za 30 stepeni).

3

Kašalj

Vašem detetu nemojte davati lekove za kašalj.

Kašalj je generalno normalni telesni mehanizam odbrane. Biljni ili hemijski lekovi za kašalj ne deluju protiv nazeba. Kako različite studije dokazuju, mogu čak biti i štetni za decu. Lekovi za kašalj se često sastoje od više aktivnih supstanci. Zajedno sa drugim lekovima, mogu dovesti do predoziranja tih aktivnih supstanci.

Ovo možete učiniti:

- Dajte deci starijoj od 12 meseci med: jednom malom kašikom ili u čaju.
- Izbegavajte da dete bude izloženo duvanskom dimu.
- Starajte se da u sobi budu povoljni uslovi sa vlažnošću vazduha od 50–60 % i sobnom temperaturom od 18°C.
- Postavite gornji deo tela deteta u povišeni položaj.

4

Gastroenteritis

Kod dece sa malim ili srednjim gubitkom tečnosti (npr. kod gastroenteritisa sa povraćanjem i/ili prolivom) bi trebalo unositi potrebnu tečnost kroz usta.

Kod težeg oblika gastroenteritisa gubitak tečnosti, naročito kod male dece, mogao bi da bude značajan. Taj gubitak se mora kompenzirati. Nadoknada tečnosti se može izvesti na različite načine. Najbezbednija i zdravstveno najpodnošljivija je kompenzacija nedostatka putem pijenja.

Kod nedovoljne količine popijenog, tečnost se može uneti direktno preko želudca ili krvi. Za uvođenje u želudac se postavlja jedna sitna sonda kroz nos ili jednjak. Za uvođenje u krvotok se postavlja jedno sitno crevo direktno u venu i priključuje na infuziju. Kako su vene kod te dece slabo popunjene, potrebno je nekada više pokušaja. To može biti bolno i opterećujuće.

Ovo možete učiniti:

- Dajte vašem detetu razređeni sok od jabuke, majčino mleko ili druga pića koja poznaje – na kašičicu ili dajte da pije po gutljaj.
- Dodatno možete detetu dati rastvore elektrolita koji se mogu dobiti bez recepta.

5

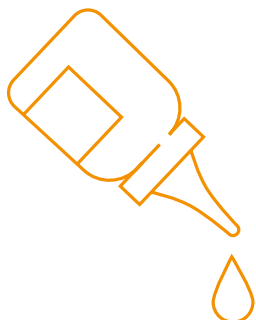
Virusna infekcija malih disajnih puteva

Kod odojčadi sa virusnom infekcijom malih disajnih puteva nemojte rutinski koristiti lekove slične kortizonskim ili lekove za astmu.

Bronhiolitis je upala najsitnijih disajnih puteva pluća, prouzrokovana virusima prehlade. Upala se pokazuje kroz jaki, sluzavi kašalj, kijavicu i u većini slučajeva temperaturom. Pogođena su obično odojčad, koja tada dišu sa naporom i manje piju. Lekovi slični kortizonskim ili lekovi za astmu, u ovim slučajevima niti smanjuju rizik da vaše dete mora ići u bolnicu, niti skraćuju tok bolesti. Umesto toga, takvi lekovi mogu pogoršati količinu kiseonika u krvi i dovesti do tahikardije ili drhtanja.

Das können Sie tun:

- Držite nos vašeg deteta vlažnim sa izotoničnim fiziološkim rastvorom.
- Dajte vašem detetu da često pije manje količine.
- Dopustite vašem detetu vreme potrebno za oporavak.

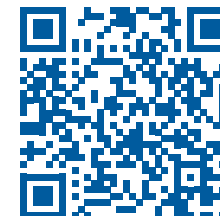
pädiatrie schweiz se zalaže za dobrobit dece

Nepotrebne terapije i ispitivanja ne koštaju samo novac, već često i škode deci.

pädiatrie schweiz, nacionalno stručno udruženje švajcarskih dečijih lekarki i lekara, se angažuje za «Smarter Medicine». Ova inicijativa sledi zahtev da jedna terapija bude primenjena samo kada zaista nešto donosi pacijenticama i pacijentima.

Nekada je bolje imati
stpljenja nego lečiti.

- Više informacija o pet primera iz ove brošure možete naći na:
paediatricschweiz.ch/choosingwisely
- Tamo su dostupne informacije na sledećim jezicima kao PDF za skidanje i štampanje:
[nemački](#), [engleski](#), [francuski](#), [italijanski](#),
[Bosanski/Hrvatski/Srpski](#), [portugalski](#),
[španski](#) i [turski](#)

smartermedicine
Choosing Wisely Switzerland

pädiatrie
schweiz

Die Fachorganisation der
Kinder- und Jugendmedizin

Rue de l'Hôpital 15
Postfach 516
1701 Freiburg

+41 26 350 33 44
sekretariat@paediatricschweiz.ch
paediatricschweiz.ch